

Izhaja:

10., 20. in 30. dan vsakega meseca; ako je ta dan nedelja ali praznik, dan poprej. Dopisi naj se izvolijo frankovati.

Rokopisi se ne vračajo.

Za inserate se plačuje po 10 kr. od garmond-vrste za vsakokrat.

MIR.

Vsakemu svoje! — Slovenci! Ne udajmo se!

Velja:

za celo leto 2 goldinarja.

Denar naj se pošilja pod napisom:

Upravništvu „Mira“ v Celovcu.

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Leto XVIII.

V Celovcu, 10. septembra 1899.

Štev. 25.

Njegovemu Veličanstvu
cesarju Francu Jožefu I.
 ob Njega prihodu na Koroško.

Bog blagoslovi Tvoj prihod,
 Ti Oče naš, Ti naš Gospod,
 Ti milostni, preblagi car,
 Zaščitnik naš in naš Vladar! —
 Navdušeno gromijo glasi,
 pozdravlja Te slovenski rod:
 Bog blagoslovi Tvoj prihod! ...

Glej z mesta, z trga, z gorske vasi
 prihitel verni naš je kmet
 navdušenja za Te razvnet,
 da Gospodarja Te pozdravi,
 junaka, viteza proslavi
 s solzami radosti v očeh
 na rodnih tleh, slovenskih tleh
 Preblagi car, glej te junake,
 krepke kot naših gor pečine,
 poglej to rast, te ude jake —
 a tudi v srca jim pogledi!
 V njih videl boš mogočen žar:
 Ljubáv do svete domovine,
 ljubáv do krone Tvoje dedne,
 ljubav do Tvoje rodovine,
 ljubav do Tebe, svetli car ...
 Poglej na gore te kremene,
 poglej te tisočletne stene —
 ko zreš orjake večne, vedi:
 Poprej teh gor se ktera zruši,
 kot vgasne plamen v naši duši,
 ki zá-Te v njih žarí, gorí,
 ki navdušuje nas, krepí! ...
 In Drave vale glej deroče —
 nemara vsahne kdaj, skopni,
 ne omrzi pa čustvo vroče,
 ki rod ga naš za Te goji! —

V dneh, ko nam sreča bila mila,
 v dneh, ko nesreča nas težila,
 z zaupanjem naš rod je gledal
 na Tebe, ker se je zavedal,
 da v prsih bíje Ti srce
 ljubeče ljudstva, rode vse,
 da vsem si ljubeznivi Oče,
 ki vse osrečiti nas hoče
 Zato Te ljubi rod naš verni!
 Z veseljem srčno kri je lil
 za krono dedno, prestol Tvoj,
 saj z njim je branil dom si svoj! —
 Veselje je s Teboj delil
 in plakal v boli neizmerni,
 za cvetom je s Teboj solzil,
 ki vsem je v blagor, srečo cvel,
 prezgodaj v bol nam vsem zvenel ...

In danes, ko naš rod Te spet,
 navdušen zá-Te, zá-Te vnet,
 s solzami radosti v očeh
 pozdravlja na slovenskih tleh,
 zvestobo zopet Ti prisega,
 po dolih, gorah se razlega:
 Bog blagoslovi Tvoj prihod,
 Ti Oče naš, Ti naš Gospod,
 Ti milostni, preblagi car,
 Zaščitnik naš in naš Vladar!
 Migljaj od Tebe — in tisoči
 se dvignemo v ljubezni vroči
 za Te, Tvoj prístol in Tvoj rod!
 V veselja dneh in dneh nezgode
 naš národ vedno zvest Ti bode —
 Bog blagoslovi Tvoj prihod! ...

Fr. Ks. Meško.

Dobro došel!

Slikovita Koroška bo se prihodnje dni odela v praznično obleko. Doživela bode namreč redko čast, da pride naš presvitli vladar, Njega Veličanstvo cesar Franc Jožef I., v Celovec, v katerega okolici se bode udeleževal velikih vojaških vaj!

Naš cesar pride med nas! — Kakor se veselijo dobri otroci prihoda ljubljene očeta, ki se vrača iz tujine, tako se veselijo koroški Slovenci prihoda svojega viteškega cesarja. In ne samo v mestih, ne samo v trgih — ne, v vsaki slovenski vasi, v slednji tudi najbolj zapuščeni gorski koči se veseli narod prihoda svojega vladarja. In stotera in tisočera in stotisočera srca prosijo in molijo: „Bog blagoslovi Tvoj prihod, milostni, plemeniti naš cesar!“

„Naš cesar!“ Koliko spominov se nam budi ob teh kratkih besedah! In kako tudi ne! Vse naše sedanje javno življenje, ves napredek, vse pridobitve slovenskega ljudstva so v tako tesni zvezi s temi besedami! Naš cesar — Franc Jožef I. — je slovanskim narodom, in med njimi tudi Slovencem, navzlic največjim zaprekam pripomogel do enakopravnosti z drugimi avstrijskimi narodi — vsaj v načelu, čeprav se posebno naš mali narod v resnici mora s težavo boriti z večjimi narodi za zajamčene mu pravice . . .

A naš narod ne obupava! V srcu ponesrečenega mornarja se budi novo upanje, ko sredi morja zagleda na nebu med temnimi oblaki zvezdo vodnico. Isto se godi nam! Naše oči, naša srca, duše naše se z zaupanjem, z neomahljivim, otroško-udanim zaupanjem obračajo k našemu viteškemu cesarju, k Francu Jožefu I., našemu zaščitniku, Očetu našemu. V Njega naš narod za Bogom najbolj zaupa, k Njemu se zateka in se bode zatekal v vseh stiskah in težavah . . .

Oče ne zavrže svojega otroka, in naš vladar ne bode pahnil od sebe nas! Krog in krog visoko pluskajo razburkani valovi političnih strasti. Sovražna nam stranka nas hoče zatreti, nas hoče iztrebiti iz dežele, kjer so že pred tisočletjem prosti slovenski kmeti na knežjem kamenu umeščali koroške vladarje! A v ustavi nam je zajamčena pravica do obstanka — in viteški naš vladar bode nam branil naše pravice, ker ljubi pravico in resnico. On bode nas varoval proti podivjanemu pritisku stranske laži-omike, ki vodi le do razbrzdanosti in revolucije! To so jasno pokazali žalostni dogodki zadnjih časov.

Naš cesar je osivel v skrbi in delu za avstrijska ljudstva. Nesreče in nezgode so ga potrle, a ne — strle. Nad petdeset let že dela in se trudi brez odpočitka za blagor in srečo Avstrije. A med vsemi trpini širne države je ta najblažji mož največji — trpin! Na delavnega in trudapolnega življenja večer mu dela del avstrijskega prebivalstva težke skrbi. V trmasti, puntarski slepoti dviga glas in roko proti maziljencu Gospodovemu!

A nad hišo habsburško, nad vzvišeno osebo našega hudo skušanega, plemenitega, viteškega vladarja čuje Oče nebeški. Dal Mu je namreč narode, ki so Mu zvesti do smrti, ki stojijo Zánj kakor neomahljive skale, ki so vsak hip pripravljeni svojo srčno kri preliti Zánj!

In eden prvih in najzvestejših v vrsti teh narodov je slovenski narod — narod, ki je s svojo krvjo branil Avstrijo pred krvoločnim Turčinom; narod, katerega sinovi so se kakor hrabri levi borili za drago Avstrijo, za slavno habsburško hišo, za ljubljene cesarja Franca Jožefa I.!

In del tega junaškega naroda-trpina — koroški Slovenci — navdušeno kličejo ob prihodu slavnega svojega vladarja in ljubljene očeta v gorati Korotan:

Bog blagoslovi prihod našega milega cesarja Franca Jožefa I. v koroško zemljo! Bog nam ohrani plemenitega našega vladarja do skrajnih mej človeškega življenja in Njegova dela blagoslovi z nebes Vsemogočni!

Skrbimo za dijaški naraščaj.

Mnogokrat smo že pisali v našem listu o tem, da nam koroškim Slovencem primanjkuje posvetnega razumništva, da nam nedostajajo uradnikov, večjih slovenskemu jeziku, po vseh strokah javnega službovanja. Kamor se ozremo, po vseh pisarnah in uradih, deželnih in cesarskih, vidimo Nemce, ki uživajo mastne službe, ne da bi znali slovenščine v toliki meri, kakor jo zahteva javna državna služba. Slovenski uradniki so pravcate bele vrane in lahko jih naštejemo na prstih jedne roke. Dočim pa Nemci z vso skrbjo delajo na to, da se izpraznjene službe nadomeščajo z novodošli mladimi visokošolci (pravijo jim jako značilno in izpodbudljivo „nationale Jungmannschaft“), ki so ravno kar dovršili visoke šole in prebili zahtevane izpite, je pri nas nova moč v državni službi pravi čudež. Leta in leta minejo, predno ga človek doživi. Ker naši budilni klici prejšnjih let niso imeli zaželjenega vspeha, prisiljeni smo zopet in zopet

povdarjati dolžnost vseh koroških rodoljubov, posebno duhovskega stanú, skrbeti za narodnega posvetnega razumništva dovoljen naraščaj, ki naj bi zasedel v poznejših letih uradna mesta, katera so mu odprta po dejanskih narodnostnih razmerah koroških. Oglejmo si te bolj natanko.

Jedini stan, katerega smo dozdej koroški Slovenci za silo oskrbljevali s svojimi lastnimi močmi in v katerem smo še Nemcem oddajali odlične možé, bil je in je še dandanes duhovski stan. Mi nimamo samo po slovenskih župnijah večinoma duhovnike, o katerih se sme reči, da je vsak naše gore list, ampak tudi med Nemci je služilo in služi še mnogo slovenskih duhovnikov. Gledati in paziti mora torej duhovščina, da bode vedno štela in v svoji sredini može vredne, da bi bili nasledniki vrlih naših starejših duhovnih dostojanstvenikov, kakor so bili ali so še naši Einspielerji, Müllerji, Alijančič, Nemeč, Serajnik, Wieser, Servicelj in mnogo drugih. Tem žalostnejše pa so razmere po vseh drugih strokah. Niti sodnikov, niti političnih uradnikov nimamo v zadostnem številu; zdravnikov pa sploh ni. Vlada je že večkrat pripoznala potrebo slovenskih uradnikov, ob enem pa tudi spričala pomanjkanje in ranjki grof Taaffe sam je slovenskim poslancem, terjajočim slovenskih uradnikov, porogljivo odgovoril: „Dajte mi jih, pa jih hočem nastaviti.“ Tudi naša deželna vlada ne prikriva tega nedostatka in je volje, podpirati slovenske dijake na visokih šolah s štipendiji, ako se hočejo potem poprijeti političnega službovanja na Koroškem.

Prav ugodne za mlade uradnike, ki so zmožni slovenščine, kažejo se razmere pri sodnijah. Ker morajo po dosedanji uravnavi srednješolskega pouka slovenski dijaki se popolnoma naučiti nemškega jezika, odprti jim je ves Korotan, dočim Nemci, ki ne znajo drugega deželne jezika, nimajo pravice do slovenskih in narodno mešanih okrajnih sodnij, katerih je skupaj 12. Dvojezičniki imajo torej vsekakor prednost pred onimi, ki so večji sami nemščini. Nadalje potrebujemo slovenskih odvetnikov kakor riba vode. Le-ti morejo starokopitneže, ki mislijo, da slovenščini ne gre nobena pravica pri sodniji, prisiliti do slovenskega uradovanja. V tem oziru smo vsaj v Celovcu za zdaj na dobrem, ker imamo izvrstnega odvetnika v osebi g. dr. Kraut-a, koroškega rojaka, ki je ob enem tudi vrl branitelj naših narodnih pravic, kjer je treba postaviti se nasprotnikom po koncu. Ni pa slovenskega odvetnika po vsem Podjunkskem. Tam prebiva slovenski rod v združenju množini in reči se mora Podjuncem v čast in slavo, da so v narodnem oziru še najbolj probujeni in zavedni. Torej bi si lahko dva slovenska odvetnika, jeden v Pliberku, drugi v Velikovecu, služila kruh, katerega jedó zdaj Nemci, ali suhoparniki in odpadniki. Isto tako nima cela gornja Koroška, kar je je slovenske, nobenega zastopnika tega stanú. Beljak bi bil primeren sedež vsaj za jednega. Tudi naraščaja za srednješolske profesorje pogrešamo; posebno zanemarjeno pa je zdravništvo. Samo enega zdravnika poznamo, ki si je ohranil ljubezen do milega roda svojega, drugi pa so vsi ali mlačneži ali, kar je še hujske, pravi uskoki. Ako še pristavimo, da tudi razmere pri ljudskih učiteljih in davkarskih uradih niso nič dosti boljše, odkrili smo vse rane, ki nas skelé na narodnem životu.

PODLISTEK.

Po slovenskih letoviščih!

Našega kmeta slišimo hvaliti samo življenje v mestih. Dopadejo se mu lepe hiše, ugajajo mu lepo oblečeni ljudje, in ugaja mu tudi boljše mestna hrana, kot njegova kmetijska.

Naravno je, da si človek, ki živi vedno v prosti naravi, želi mestnega življenja; narobe pa meščan, ki ga duševno mori njegova služba po zaprašenih sobah, čuti v sebi nepremagljivo potrebo, da se vsaj za nekaj tednov v vsakem letu iznebi mestnega ozidja in pohiti v božjo naravo zajemat novih močij za nadaljno službovanje.

Od tod prihaja vedno naraščajoče število letovišč, ki so pa po veliki večini tudi zdravilišča. Ta letovišča so neprecenljivega pomena ne samo za one, ki tam iščejo in najdejo novega zdravja, ampak tudi za celo deželo, posebno pa za ljudi v okolici, ki tujcem svoje pridelke lahko drago prodajo in dobivajo tudi še drugega zaslužka od njih.*

Tudi naša koroška dežela šteje dosti letovišč in zdravilišč, ki so skoraj vsa prav dobro obiskana. A žalibog so celo ona, ki se nahajajo v slovenskem delu Koroške, zgolj v nemških rokah. Slovencem je manjkalo kapitala in tudi mož, ki bi jih bili učili izkoriščati zaklade svojih prirodnih lepote in tako se je polastil vseh takih lepih mest tujec-

*) Zamolčati pa tudi ne smemo, da so letovišča v marsikaterem, zlasti v нравnostnem, in pri nas Slovencih tudi v narodnem oziru kvarljiva! Uredništvo.

Nemec, ki že zna skrbeti za to, da postanejo ti kraji tudi nemški otoki v slovenski zemlji.

Večja družba celovških rodoljubov in rodoljubkinj je sklenila, ogledati si vsako leto potovaje večje število na slovenski zemlji ležečih letovišč. Opisati dragim čitateljem „Mira“ te kraje in druge prirodne lepote v njih bližini, je namen teh skromnih vrstic.

Dobrlaves - Miklavčevo - Kapla - Bela.

Izstopivše na kolodvoru v Sinčivasi, pozdravljala sta nas že od daleč stolpa tamošnjega nekdanjega slovečega, a sedaj precej zapuščenega benediktinskega samostana. V prostorih, koder so bivali že skoraj pred tisoč leti sosebno za izobrazbo naroda prezasužni oo. benediktinci, so se naselili sedaj državni uradi, in čudna usoda je, da se sedaj deli kmetom pravica ravno v istih prostorih, koder se mu je narekovala nekdanj kot podložniku tlaka. Vse to je minulo, kot sploh mine vse na svetu. Le en duhovnik še vodi ondotno gospodarstvo. Ko bi ne bilo v Doberlivasi toliko nemčurstva, bi bilo ondi čisto prijetno. A temu se ni čuditi, saj so že samostani sami na sebi vplivali na okolico pomemčevalno. Dobrlavas smo kmalu zapustili. Zasedli smo ondi vozove ter se odpeljali po lepi, pod gozdom vodeči senčnati cesti proti Miklavčevu.

Miklavčevo je velika vas za se, četudi ima enega samega posestnika. Tam se dobi na enem kraju vse, kar se mora v mestu iskati v različnih kotih. Prirejeno je vse uzorno in ljudje v celi okolici hvalijo pivo in žganje, ki se ondi kuha in žge. Četudi je prešlo posestvo iz slovenskih v nemške roke, se vendar tam tudi Slovence ravno tako uslužno in dobro postreže, kot Nemce, in kar je morda

glavna stvar, — za nizko ceno. Pokrepčali smo se ondi prav izvrstno ter se najboljše volje kot neskrbni potovalci, potem ko sta se nam pridružila še dva dobra znanca iz Rebrce, odpeljali proti, v naši slovenski zgodovini tako imeniti Železni Kapli.

Pot od Miklavčevega do Železne Kaple je naravnost divna. Ob robu peneče Bele, na obeh straneh košati gozdovi, se vije naprej proti prijazni Kapli. Še skoraj tik pred Kaplo se vidi nazaj po dolini se vijoča cesta dotlej da zapre v daljavi nadaljni razgled na višini stoječa starodavna Rebrška komenda, v kateri ima naš vrl rodoljub, g. komendant Mat. Servicelj, vsaj tisočkrat boljše srce za naš narod in ljudstvo, kot so ga imeli njegovi predniki, vitezi sv. Jurija. Slava mu!

Na desni strani ceste, visoko v skalovju, se vidijo še razvaline kapelskega grada, ki je služil za stražo proti Turkom, ki so baš pri Železni Kapli večkrat vdrli na Koroško. Različna imena ondotnih skal, hiš, gostiln, kakor „Turška glava“, „Turška kapa“, svedočijo, v kako živem spominu so ondotnemu ljudstvu še časi turških bojev. Sedaj je seveda razpadel stražni grad, a pomena še ni izgubil, samo spremenil ga je. Sedaj je muzej za kapelske „frankfurterice“, ki jih zračijo baš takrat, kadar imajo Slovenci kako zborovanje v Kapli, menda zato, da razvidijo Slovenci, da ima omenjena razvalina sedaj veliko lepšo nalogo, kot nekdanj. (Dalje sledi.)

Smešničar.

* (Med dijaki.) Prvi dijak: „Oj, na moji uri je najst, povej mi tovariš, koliko je na tvoji uri?“ Drugi dijak: „Pet goldinarjev pri Izaku Goldenkranz.“

Skrajni čas je torej, da tem nedostatkom kolikor toliko odpomoremo. Kako pa? Posnemajmo nasprotnike, ki v tem oziru zaslužijo, da jih posnemamo. Res je sicer, da podpirajo tudi pri nas posamezni rodoljubi po svojih močeh srednješolske dijake. Ali to se godi bolj slučajno in prilično. Manjka pa pred vsem potrebne uredbe ali organizacije. Podpiranje dijakov se mora vršiti sistematično. Osnovati se mora osrednja podpiralna zaloga, ki naj bi nabirala in tudi razdeljevala podpore. Na pomoč prihitei morajo posojilnice, izmed katerih je že marsikatera tako urejena, da more od čistega dobička odločiti manjše podpore, na primer 100—150 gld., vsaka za dijake iz svojega okraja, kakor Slovenci na Štajerskem delajo. Isto tako se mora po nekem načelu postopati, da dobimo obilno število bistrih fantov, ki imajo veselja do uka. V ta namen so v prvi vrsti poklicani duhovniki. Oni stanujejo po kmetih, spoznavajo otroke v šoli in se tako prepričajo, kateri sodi za višjo izobrazbo, kateri ne. Po koroški Sloveniji imamo kakih 120 župnij, deloma manjših, deloma večjih, pa tudi zelo obširnih. Recimo, vsak župnik smatra za jedno svojih najsvetejših dolžnostij, da spravi vsako leto samo jednega nadarjenega fanta v srednje šole v Celovec ali Beljak. To bi dalo 120 novih slovenskih dijakov na leto. Kjer to ni mogoče, kjer je župnija premajhna, zadostovalo bi, če pride vsako drugo ali tretje leto dijak z nje v šolo. V nadomestilo pa lahko velike župnije po dva ali tri fante pošiljajo. In če bi vsaka župnija le vsako drugo leto poslala samo jednega fanta, imeli bi letni naraščaj 60 dijakov. Seveda se jih veliko med potjo od prvega razreda do zrelostnega izpita pogubi, bodisi da prej izstopijo, bodisi da propadejo pri skušnjah. Računa se navadno, da samo tretjina vseh dijakov, vstopivših v prvi razred kake gimnazije, doseže svoj namen, to je, prebije maturo. Vendar še ta bora tretjina izdala bi za naše razmere. Ali kakšnega naraščaja se imamo nadejati, ako jih vstopi v prvi razred samo kakih šest ali sedem, kakor se je baje letos v Celovcu meseca julija zgodilo? Ker je za vsprejemne izpite odločen še drug obrok meseca septembra, ponuja se priložnost vsem tistim starišem, ki se prej niso mogli odločiti. Nujno jih torej pozivljemo in prosimo, naj ne zamudijo postavnega časa; pozivljemo pa še enkrat prav posebno vse naše gospode duhovnike in druge rodoljube na kmetih, naj pomagajo kmetu-trpinu kolikor mogoče z svetovanjem in dejanjem v ti velevažni zadevi. Hvala celega národa jim je gotova!

Filip Kandut †

Dné 7. t. m., ravno pred sklepom lista, prejeli smo brzogovornim potom prežalostno vest, da je umrl vrl národnjak in rodoljub g. Filip Kandut, posestnik v Štebnu in občinski tajnik globasniški ter bistriški. Mož je bil neupogljiv v svojem prepričanju, je mnogo deloval tudi na národnem polju ter je svoj čas z uspehom nastopal kot ljudski govornik na raznih shodih našega slovenskega kat. pol. in gosp. društva. V poslednjem času je na priporočilo zdravnikov z ozirom na svojo srčno hibo nekoliko bolj miroval, ker se je moral varovati razburjenosti, a toliko bolj je deloval s svojim razumnim in odločnim postopanjem osobito kot tajnik slovenskih občin, ki je imel kot tak prenašati obilo neprilik in sitnostij od raznih uradnij, posebno pa še od c. kr. okrajnega glavarstva in c. kr. okr. šolskega sveta velikovškega. Obširnejši životopis prinesemo v jedni prihodnjih števil. Bodi vrlému národnemu možu blag spomin in Bog bodi milostljiv njegovim dušam!

Dopisi prijateljev.

Iz Beljaka. (Beljaško pravosodje.) Pri sodišču v Beljaku vložila se je slovenska tožba. Sodišče jo je sprejelo ter o nji razpisalo razpravo na 29. dan avgusta t. l. Toženi je tožbo brez ugovora sprejel, tako da je ljubljanski odvetnik, ki je zastopal tožitelja, bil mnenja, da se bode zelo priprosta zadeva dné 29. avgusta brez težave dala dognati. Da bi se stroški zmanjšali, najel si je namestnika v Celovcu, ker ga v Beljaku dobiti ni mogel. Do sedaj se je zadeva vršila v redu, ker se pred c. kr. beljaškim sodiščem, ki je skoraj do cela slovensko, drugače vršiti ni mogla. Sedaj pa čujte, kako se je dné 29. p. m. razpravljalo, in sicer razpravljalo pred c. kr. sodnikom, ki ima zakone vestno in točno izpolnovati! Za toženega oglašil se je k razpravi neki dr. Mayer, in dasi pred razpravo v tem oziru niti mazinca zganil ni, je zahteval, da naj se razprava preloži, tožitelju pa naloži, da ima tekom 14. dnij vložiti tožbo v nemškem jeziku. Čemu se ta zahteva, o ka-

teri je vsako otroče vedelo, da se ji bode pri beljaškem sodišču, kjer se sodniki rekrutujejo z nemško-nacionalnega tabora, brez dvojbe ustreglo, ni poprej pismeno vložila, to je vprašanje, s kojim bi se moral dr. Mayer, oziroma dr. Kranjec v Celovcu, katerega je dr. Mayer nadomestoval, če je resen in spodoben odvetnik, prav resno baviti. Postopal pa je samo zategadelj tako, da je ljubljanskega tovariša na led spravil ter mu provzročil cel koš stroškov! In res, sodnik v Beljaku je zahteval dr. Mayerja, stavljeni pri razpravi, v celem obsegu ustregel ter proglasil sklep, da se razprava preloži, tožitelju pa naloži, da ima tekom dveh tednov vložiti nemško tožbo. To je nekaj! Najlepše pa še pride! Beljaški sodnik je dalje razsodil, da ima tožitelj dr. Mayerju plačati stroške razprave, ker je ravno on — tožitelj — zakrivil, da se je morala razprava preložiti. Sodnik — tako modruje v svojem sklepu — opazi namreč krivdo tožitelja v tem, da je v nemškem Beljaku predrznil se vložiti tožbo v slovenskem jeziku! Isti sodnik je ob enem razglasil gorostasni sklep, da se sme samo v nemščini obravnavati, ker dr. Mayer slovenski ne zna. Veljava našega jezika pri sodnji bodi toraj odvisna od jezikovnega znanja naših protivnikov, ki našo materinščino nad vse sovražijo. Tak sklep bi bil utemeljen po binokostnem programu naših Prusov. Postavam in ministerskim odredbam, ki zagotavljajo enakopravnost našem jeziku v uradih, pa bje v obraz. Tako je torej beljaško pravosodje! Za danes ne pišemo ničesar več! Samo predstojništvo c. kr. višjega deželnega sodišča v Gradcu si usojamo vprašati, ali ni morda tudi mnenja, da je skrajni čas, da že vendar enkrat ponehajo šale, koje neprestano uganjajo negodni sodniki z našim jezikom pred sodišči, ter tako lahkomišljeno dražijo javno mnenje in najnežnejše občutke našega národa? Ko bode zadeva inštančnim potom dognana, bomo o nji z nova pisali.

Iz Velikovca. (Tatvina.) Tukajšnji stekleničar g. Fortunat de Candido najel si je za svojo prodajalnico pred kratkem iz Celovca nekega pomočnika. V nedeljo dné 13. avg. popoldne, ko se je g. Candido s svojo soprogo podal proti Dravi na sprehod, vdrl je ovi pomočnik v zaprto prodajalnico, s silo odprl denarni predalček in ukradel vso gotovino, hranilnične bukvice pa je pustil. Tudi nekaj blaga je vzel, vse skupaj v denarji in blagu je ukradel 100 gld. Najel si je potem nekega tukajšnjega izvoščeka, s katerim se je peljal v Grebinj, kjer sta skupaj po gostilnah popivala. Ali njuno veselje je le kratko trpelo. Orožniki, katerim je g. Candido tatvino precej naznanil, so ju hitro zasledili in oba tička djali pod ključ. Sedeča zdaj v ječi, imata priložnost premišljevatí minljivost posvetnega veselja!

Iz Velikovca. (Pobegnil) je iz tukajšnje ječe pisal Schneberger, kateri je, kakor sem svoječasno poročal, voznika Grabičnika zavratno napadel in močno ranil. Začasa njegovega preiskovalnega zapora porabili so ga kot spretnega pisarja v pisarni tukajšnje sodnije za pisarjenje. To izkazano mu zaupanje pa je zlorabil in se je vtihotopil v podstrežje, se pri podstrešnih linicah po neki vrvi spustil na tla in pobegnil. Dozdaj ga še niso zasačili.

Iz Djekš. (Shod.) Dné 27. avg. smo imeli na Djekšah nekaj izvenrednega: sestanek naših kmetov, ki so se zbrali pri Kramarju, da poizvedo kaj o zadružnih skladiščih, osobito o zadruzi v Sinčivesi. Napravil se je shod po § 2. in g. Podgorca je razlagal, zakaj in kako se je ustanovila zadruga v Sinčivesi. Kmetje tukaj shodov še niso vajeni, menda tudi še nikoli kakega shoda tu bilo ni, zato jih je bilo skoraj težko vkup spraviti. Nekateri se pa zavoljo tega niso upali priti, ker so jih že Nemci dobili za svoje društvo in so tam že deleže vplačali. Govor je kmetom pojasnil njihovi položaj in razliko med liberalno protizadrugo v Velikovcu in drugo zadrugo v Sinčivesi. Ni dvojbe, da bodo naši pridni ljudje s časoma vsi pristopili tja, kamor jih kliče dolžnost. Če je kateri pri liberalcih kaj vplačal, naj gleda, da dobi svoj delež nazaj.

Iz Djekš. (Nesreča.) Dné 27. avgusta smo tukaj slovesno pokopali ponesrečeno kmetico Pečnico iz Hudega kraja. Obirala je črešnje in ni pazila dosti; padla je raz drevesa in ostala na mestu mrtva. Nesreča se je zgodila v petek, danes pa so jo zanesli k zadnjemu počitku. Nagle in neprevidne smrti reši nas Gospod!

Iz Tolstega Vrha. (Nesreča.) Pred kratkem se je tukaj na Urkovi paši odtrgal precej velik kamen ter je zadel dva fanta, ki sta tam blizu pasla. Stariši so si bili v skrbi, da bo smrt; jeden je močno ranjen na čelu, drugi na ustih. Hitro so poklicali duhovnika in drugi dan tudi zdravnika. Domači g. provizor č. g. Kramar prišel je še isti večer, zdravnik pa še le čez eden dan. Nekateri ljudje so že govorili in zlovoljno popraševali, ali zdravnik morda zato ne pride, ker stariši niso dovolj premožni, in nekaterim se je vsiljevalo vprašanje, ali delujejo zdravniki morda le samo zavoljo de-

narja, ne oziraje se na nevarnost, v kateri se nahaja bolnik?

Iz Spod. Dravberga. (Prihod novega gospoda prošta) obnesel se je jako sijajno in prebivalci trga so se res zelo potrudili, da svojega novega dušnega pastirja dostojno sprejmejo. Č. g. prošt Cvetko Izop so prišli popoludne okoli štirih in bili sprejeti na kolodvoru od dekanjske duhovščine, g. župana Bernardija in drugih zastopnikov trga. Počasi se je pomikala precejšnja vrsta voz proti Dravbergu, kjer je bil napravljen slavolok. Tu je čakala č. g. prošta šolska mladina s svojimi učitelji, občinski odborniki in gasilno društvo pod poveljništvom svojega novega načelnika g. Smeričnika. Še enkrat je tukaj pozdravil g. prošta župan in mu predstavil pričujoče tržane. Nato je hčerka gostilničarja g. Rudolfa v imenu šolske mladine jako nežno pozdravila g. prošta in mu podala krasen šopek cvetlic. Sprevod se je potem pomikal po trgu, okrašenim z zastavami in cveticami naprej proti cerkvi, kjer so č. g. prošt opravili pred glavnim oltarjem kratko molitev in potem stopili na prižnico. Najprej v nemškem in potem v slovenskem jeziku so pozdravili pričujoče, se zahvalili za tako imeniten sprejem in nato v kratkem, a krepkem govoru povdarjali in razkladali medsebojne dolžnosti dušnega pastirja in farmanov. Po blagoslovu so podarili č. g. prošt precejšnjo svoto za reveže in požarno brambo in se podali v župnišče, pred katerim je stal drug slavolok. Zvečer so priredili g. proštu na čast bakljado in podoknico, in konečno so se zbrali vsi v gostilni g. Rudolfa k skupni zabavi. Nadejamo se, da bodo novi g. prošt, katerega spoštujemo kot neutrudljivega dušnega pastirja že od časa, ko so v Dravbergu kaplanovali, nam obmejnim Slovencem, ki stražimo svoje najdražje svetinje in pravice proti liberalnim in nemškutarskim navalom, v vseh javnih zadevah nas tako odločno in srečno branili in nam vsegdar tako radi svetovali in pomagali, kakor so to storili nam nepozabljivi njih prednik, preblagi prošt g. Ant. Wakonig. V tej nadi kličemo njegovemu nasledniku: „Dobro došli!“ C.

Iz Spod. Dravberga. (Nemški stekli.) O priliki prihoda novega č. g. prošta se je razbesila na župnišču tudi slovenska zastava. Nobenemu človeku ni na misel prišlo, da bi ona mogla bosti komu v oči in tudi ni hotel nikdo koga ž njo žaliti. Mislili smo le, saj so č. g. prošt Slovenec in, če že ne trg Dravberg sam, je vendar ostala fara čisto slovenska. A glej! Ko smo bili še v cerkvi, priročni v župnišče neki dohtar iz Dunaja in leti mimo kuharice naprej v zgornje nadstropje. Ko ga kuharica vpraša, kam hoče in pristavi, da zgoraj ni nobenega človeka, zakriči nad njo, naj potegnejo ta „fečen“ noter! Seveda se srčni želji tega Velikonemca, ki je prav po novi nemški omiki priletel v tujo hišo, ni ustreglo, in slovenska zastava je ostala na svojem mestu; prepričani pa smo, da Dravberški prebivalci sami tako počenjanje obsojajo, ki nima drugega namena, kakor kaliti mir in slogo! C.

Iz Št. Jakoba v Rožu. (Cesarjev dan. — Letina in drugo.) Tudi pri nas smo dné 18. avgusta rojstni dan našega presv. cesarja prav slovesno obhajali. Ob osmih zjutraj so brali č. g. župnik Mat. Ražun sveto mašo v farnej cerkvi za šolarje, katere se je tudi mnogo faranov udeležilo. Otroci z učiteljstvom so prav lepo peli pri maši pod vodstvom šolskega vodje nadučitelja gosp. Kovarčiča, izven cerkve pa so oznanovali možnarji glavne dele svete maše, da se je daleč po dolini razlegalo. Po „Te Deum laudamus“ so zapeli cesarsko pesem z milo ubranimi glasovi in velikim navdušenjem, da je vsem navzočim globoko v srce seglo. Drugo sveto mašo za zdravje in blagor presvitlega cesarja pa je bral gospod kaplan v kapelici v Področici po naročilu svitlega kneza Esterhazy-a, ki si tam v čistem gorskem vzduhu svoje zdravje utrjuje, kjer ima v najemu lov od svitl. kneza Liechtensteina. — Z letošnjo letino so ljudje sploh zadovoljni. Rž je dala skoro povsod več kakor lani, pšenica, ječmen in oves so prav dobro obrodili, turšica ali kuruza pa stoji tako lepo, kakor že dolgo let ne tako. Na stebli je visoka v krajih do 1½ seznja, da ljudje tako visoke ne pomnijo. Ajda je zelo kratka, redka in vidno trpi od velike suše, ki nas tare; začenja že cveteti. Pa ljudje se spominjajo, da je včasih že tudi od setve do žetve brez dežja ostalo, pa je vsejedno dobro obrodila. Sadja, ki se v Rožu sicer mnogo pridelava, dobimo le malo. V višjih legah se še zagleda marsikatero jabelko in hruško, ki se pod obilnim sadom vsibava; bolje obrodili bodo češplji in orehi, breskev pa skoro nikoder ni bilo. Nekateri posestniki bodo pa tudi letos nekaj mošta naprešali. Tudi se je v tem letu v naših krajih več sto novih sadnih drevesec vsadilo; vidi se, da dobivajo ljudje čedalje več veselja do sadjereje. — Tudi pri nas se toži, da se je sladkor podražil in ljudje povprašujejo: ali je kilo sladkorja zares za osem krajcarjev poskočil? Na taka povpraševanja se glasi odgovor, da je za kilo sladkorja

samo šest krajcarjev več davka, kakor prej. Ako kjerbodi kaki kramar zahteva za kilo sladkorja o sem krajcarjev več, kakor poprej, in pravi zato, ker je povišan davek, tedaj se on nesramno laže, kajti davek je povišan samo za 6 krajcarjev kila, vse drugo je ostalo pri starem, torej tudi cena sladkorja! Takemu kramarju pa pokažite hrbet za vselej ter kupujte sladkor tam, kjer ni take odrtije in nekrščanske dobičkarije, ali pa naročite si ga sami po več vkup od drugod. Taki nekrščanski kramarji bodo kupčevalce zares primorali, da si pomagajo sami in si napravijo gospodarske in konsumne za druge, da se izognejo takih znanih požrešnežev, ki nikdar dosti nimajo.

Novičar.

Na Koroškem.

(Cesarjev prihod.) Kakor smo že v zadnji številki našega lista naznanili, pride naš presvitli cesar v soboto dné 16. septembra točno ob 3. uri popoldne v Celovec, da se udeleži vojaških vaj. Kakor vsikdar, bomo mu mi koroški Slovenci tudi pri tej priliki skazovali svojo ljubezen, spoštovanje in popolno udanost vsepovsod, koder se bode prikazal na slovenski zemlji. Opozarjamo torej naše rojake, posebno one iz okolice, da ne zamudijo te prilike, ki se jim sedaj ponuja, in pridejo omenjeni dan v mnogobrojnem številu v Celovec, pozdravljat svojega dobrega in milega vladarja. Dolžnost naša pa je, da to priliko tudi v to porabimo, da ga povsod drugod po deželi pozdravljamo v svojem domačem jeziku z „Živio“ in „Slava“-klici, da se bode na svoja lastna ušesa prepričal, da na Koroškem slovenski živelj ni še izumrl, marveč da še krepko diha in da hoče tudi še nadalje živeti. Tega nam zabraniti nikdo ne more in ne sme. Vsak naj izraža svoja čutila tako, kakor mu srce velewa. Te besede naj pa veljajo tudi za številno slovensko delavstvo v Celovcu, kateremu to še prav posebno na srce polagamo in mu priporočamo, da naj bi bilo bolj ponosno na svojo narodnost in svoj jezik, nego je v resnici, in naj bi se ne dalo izkoriščati od nasprotnikov v njihove grde namene. Zavedno slovensko delavstvo bodi opora narodu, iz katerega je izšlo, in naj ne hodi v ogenj za druge, ki mu naklonjeni nikdar ne bodo.

(Vzporéd za cesarjev prihod.) V soboto dné 16. t. m. pripelje se naš presvitli cesar na Koroško in pride v Breže ob 3/4. uri popoldne, kjer ga sprejme gosp. deželni predsednik. — Ob 3. uri popoldne pride v Celovec. Na južni železnici ga sprejme deželni glavar z deželnimi odborniki, g. župan z občinskimi svetniki, mil. g. knezoškof s kapiteljnom, razni civilni in vojaški dostojanstveniki in predstojniki uradov. Iz železnice se podá cesar z vozom po kolodvorskih ulicah v svoje Najvišje glavno stanovanje. — V nedeljo 17. t. m. se udeleži ob 7. uri zjutraj sv. maše v mestni farni cerkvi, ob 10. uri zjutraj bode v dvorcu milostljivo vzprejemal razne dostojanstvenike in deputacije. — Ob 3. uri popoldne se podá z vozom iz Celovca po deželni in novi cesar Franjo-Jozefovi cesti ob južnem bregu jezera mimo Majernika, Sekire in Ribnice na Otok, kamor pride ob 4. uri popoldne. Ko si bode tu v spremstvu mil. gosp. knezoškofa ogledal starodavno cerkev in nje poprave, podal se bode peš do jezera, kjer ga bode pričakoval parobrod, s katerim se prepelje v Poreče. Po pozdravu okoliških županstev si ogleda presvitli cesar nasade Werzerjevega in Wahlisevega zavoda in se potem odpelje po železnici zopet nazaj v Celovec, kamor pride ob 1/2. uri zvečer. Pred dvorcem bo potem podoknica in bakljada, pri kateri bodo sodelovala vsa pevka in razna druga društva. Mesto bode razsvetljeno. — V ponedeljek dné 18. in v torek dné 19. septembra udeleževal se bode presv. cesar izključljivo le velikih vojaških vaj. V sredo dné 20. t. m. pa zapusti Celovec ter se odpelje ob 6. uri 50 minut z železnico v Meran. Rojaki! Še enkrat Vas pozivljemo z uljudno prošnjo, da presvitlega našega cesarja povsod, kjer se bode pokazal in kjer se bode vozil, tako ob potih kakor ob železnicah, pozdravljate navdušeno in spoštljivo — a izključljivo le v slovenskem jeziku.

(Udanostna izjava.) Krški stolni kapitelj se je te dni polnoštevilno poklonil milostljivemu g. knezoškofu ter jim izjavil prespoštljivo svoje pomilovanje nad obžalovanja vrednimi pouličnimi izgredi, ki so se nedavno vršili pred knezoškofovo palačo in drugimi knezoškofovimi zavodi ter izrekel nado, da se taki puntarski izgredi ne bodo več ponavljali v taki meri, ker je vendar upati, da bode v prihodnje javna varnost vse potrebno poskrbela, da se takim nasilstvom pravočasno naredi konec.

(Naši razgrajachi) se že sramujejo svojih „junaških“ činov, katere so izvršili povodom zadnjih izgredov. „Freie Stimmen“ trdijo, da se tega razgrajanja in razbijanja niso udeležili niti nemški

nacionalci in tudi ne socijalno-demokratični delavci, marveč so te izgrede pouzročili in vodili le — čujte in strmite — laški in slovenski delavci. Mi, ki smo bili priča vsem izgredom, smo se pa ravno o nasprotnem uverili, ker smo videli na lastne oči gospode po največ iz nemško-nacionalnega tabora, ki so se neizmerno trudili, ulivati olje v ogenj ter so v raznih stranskih ulicah, dobro zavarovani, vodili in komandirali vse gibanje. Tudi ne bo nikdo verjel, da so laški in slovenski delavci prepevali nemško-nacionalne pesmi, kakor „Die Wacht am Rhein“, „Bismarcklied“ itd. Taka trditev je za norce, ne pa za pametne ljudi. Torej nič ne zakrivajte in le ponosni bodite na te grozovitosti, ki ste jih učinili. Tega madeža si nikoli več ne izbršete iz svojih predrznih čel, če se sedaj še tako izgovarjate ter krivdo na druge zvrčate. Mi pa še enkrat pravimo: Sram vas bodi takih dejanj!

(Zlobni nemški jeziki) podtikajo sedaj vso krivdo zadnjih žalostnih izgredov v Celovcu našemu blagemu slovenskemu državnemu poslancu, preč. g. Lambertu Einspielerju. On je kriv, da je državni zbor nesposoben za delo; on je kriv, da vlada sedaj § 14., to je tisti paragraf, ki so si ga svoj čas Nemci sami ustvarili, da bi davili ž njim avstrijske Slovane, pa niso mislili na to, da se njega ost enkrat tudi lahko proti njim samim obrne; on je kriv, da se je naložil davek na sladkor; on je menda tudi kriv, da nemški kričachi ne morejo priti do miru. Človek bi se kar smejal takim norčavostim, ako bi ne vedel, kak namen da imajo naši nasprotniki. Oni hote naše ljudstvo po deželi nahujskati proti svojemu poslancu in se torej trudijo z lažmi in obrekovanjem gojiti sovraštvo do njega. Naše slovensko ljudstvo pa je gotovo samo toliko pametno, da bode vedelo prav razsoditi. Takim nesramnim lažnjivcem in obrekovalcem je treba z vso odločnostjo pokazati vrata. Naš g. poslanec je čist značaj in resnica je, da se z vsemi močmi trudi, svojemu narodu le koristiti. Kdo bi se čutil bolj pomirjenega, nego ravno on, ako bi ga videl srečnega in zadovoljnega?

(Duhovske zadeve.) Preč. g. prošt Florijan Isop imenovan je knezošk. duhovnim svetovalcem in dekanom za dekanijo Spod. Dravograd; č. gosp. Riedl Jožef je dobil faro Motnico; č. g. Vaclav Čeh, župnik na Gozdanjah, pride za kanonika v Velikovec, oziroma za župnika na kapiteljsko faro v Štebnu; č. g. Rassler Oskar, kaplan pri Fari, je imenovan za veroučitelja petrazredne ljudske šole za fante v Celovcu; č. g. Moser Ferd. gre za farnega oskrbnika v Št. Donat in č. g. Karol Hrabca, farni oskrbnik na Jezeru, pride v ravno tej lastnosti v Št. Lipš. Vč. g. Hasslacher Franc, župnik glavne fare v Millstattu, je stopil v stalni pokoj; glavno faro bode oskrboval kot provizor dosedanji kaplan č. g. Hochl Benedikt. Č. g. kaplan Singer Št. je precej hudo zbolel; dokler ne okreva, ostane v Železni Kapli. — Jesenski farni izpit se bode vršil od 10. do 12. okt.; oglašeni je 18 gospodov.

(Umrl) je na svojem posestvu „Sipperhof“ pri Žihpolji cesarski svetnik in bankir Anton vitez Ehrfeld v 81. letu svoje starosti.

(Zaradi znanega razgrajanja) v dnéh od 21. do 25. avgusta v Celovcu vršile so se pretekle dni pri tukajšnjem c. kr. deželnem sodišču obravnave proti 13 zatožencem. Jeden je bil zatožbe oproščen, 12 jih je bilo obsojenih v zapor od pet dnij do 8 mesecev. Največjo kazen, 8 mesecev težke ječe, dobil je črkostavec Leon-ove tiskarne, po imenu Ulbrich, nemški brat iz Pruskega, ki je bil koj prvi dan ujet, a je bil na prošnjo svojega delodajalca izpuščen. Prihodnji dan je bil zopet na čelu razgrajachev zasačen in pograbljen ter sodišču izročen. Po prestani kazni se bode iz avstrijskega ozemlja iztiral. Iz tega slučaja se jasno razvidi, kaki ljudje da so se udeleževali teh razgrajanj in od kod da so prihajale komande. „Freie Stimmen“ naj torej nikari ne iščejo razgrajachev med laškimi in slovenskimi delavci, ko ima iste tako blizo, kakor gorenji slučaj le prejasno kaže.

(Utopljenec.) V Vrbskem jezeru pri Porečah je utonil 74letni zdravnik dr. Franc Heller iz Dunaja. Zadel ga je mrtvoud, ko se je kopal. Mrtveca so prepeljali na Dunaj.

(Samomorilec.) V Dravo je skočil Della Schiava ml. iz Beljaka, katerega truplo so našli pod gradom in ga pokopali na mirodvoru v Beljaku. Bil je šele 19 let star ter je kot lahkoživec zapravljal mnogo denarja. Dolgovi so ga tirali v smrt. Taka je naša današnja mladina.

(Shod c. kr. kmetijske družbe) bode v nedeljo dné 24. t. m. pri Hafner-ju v St. Štefanu na Zilji, na katerem bode govoril g. potovalni učitelj V. Šumi o mlekarstvu.

(Osebné vestí.) Sodnim pristavom za Pliberk je imenovan g. dr. Lederer. Radovedni smo, li zna toliko slovenski, da bode mogel v povsem slovenskem kraju občeavati z ljudstvom. — G. dr. A. Petak s celovške gimnazije je premeščen na Dunaj, g. E. Bruno z Dunaja pa na gimnazijo v Beljak.

Po drugih slovenskih deželah.

(Otvoritev „Mestnega doma“) v Ljubljani in blagoslovljenje taistega se je vršilo v dnéh od 7. do 9. t. m. na prav slovesen način. Te slavnosti se je udeležilo veliko število ognjegasev iz vseh krajev slovenske domovine in nekaj zastopnikov bratskih društev iz Hrvatske in Češke. V tem domu je tudi ljubljanska požarna bramba dobila lepe prostore za shranjevanje svojega orodja in za druge potrebščine.

(Neodpusten čin ljubljanskega kukavnega Slovenca!) Kake uboge pare smo mi obmejni Slovenci v národnem oziru, o tem različni ljubljanski veljaki nobenega pojma nimajo, ker bi sicer ne bilo mogoče, da se najde med njimi človek, ki je iz zgolj osebnih in strankarskih nagibov zmožen takega národnega greha, kot ga je učinil ljubljanski dopisnik nemškega „Vaterlanda“ s člankom, v katerem zvrča vso krivdo za nemška tolovajstva v Celju na Slovence, sosebno na nedolžni govor dr. Ferjančiča na Bledu, ter kratkomalo trdi, da je Celje nemška posest (fremdes Gebiet), v katere področje bi po njegovem mnenju mi Slovenci ne smeli posegati. Štajerski Slovenci, ki so neumorni pri národnem delu in ki se imajo s pouličnim capinstvom boriti dan na dan, so vsled tega tem bolj ogorčeni, ker jim je ravno ta članek izpodkopal vse uspešno delovanje in vse nade za zboljšanje neznosnih celjskih razmer. Mi to ogorčenost popolnoma unevamo ter se zabranjujemo proti temu, da bi nas ljubljansko strankarstvo oropalo sadu v boju z našimi najhujšimi nasprotniki. Ogorčenost postaja vsled tega povsod po širni Sloveniji silna, in resnica je, da mora ob takih žalostnih pojavih vzkipeti tudi najmirnejša kri. To je grdo izdajstvo, in tak nesramen izdajalec zasluži najhujšo kaznen. Ako bomo tako delali, bomo si sami izkopali prazgodnji grob.

(Kmetijska šola na Gorenjskem.) Deželni zbor kranjski je sklenil, da ustanovi na Gorenjskem nekako kmetijsko šolo v zvezi z uzorno kmetijo ter je naročil deželnemu odboru, da izbere za to primerno posestvo. Na prošnjo deželnega odbora je poljedelsko ministerstvo poslalo posebnega večšaka, ki si je 29. avgusta in naslednje dni ogledal v označeni namen ponudena posestva.

(Nesreča.) Dné 26. avg. ponesrečila je učiteljica Stein iz Dunaja na potu od Belopeških jezerov na Planico. Napotila se je ta dan sama brez vodnika še pred 6. uro zjutraj na Poneo, na katere vrh je srečno dospela. Od tod je hotela iti k belopeškemu jezeru. Z vrha se je napotila po strmem skalovju doli proti ravnici in je padla ob navpični steni navzdol iz višine 200 metrov na kup kamenja ter se ubila. Gotovo je bila takoj mrtva, ker je bilo truplo zelo poškodovano. Pokojnica je bila 57 let stara, krepka, jako izobražena ženska in dobrega srca, ki je reveže rada obdarjala. Bila je poštena Nemka in tudi Slovincem vrlo naklonjena ter je rada zahajala vsako leto med nje. Ker se dlje časa ni vrnila, se je poskrbelo, da je šlo več izkušenih mož jo iskat, katerim se je tudi posrečilo, jo po trudapolnem naporu najti. Z velikim trudom in v vedni nevarnosti za svoje življenje so jo moške potem spravili v ponedeljek dné 28. avg. ob 9. uri zvečer v rateško mrtvašnico in so jo prihodnji dan izročili materi zemlji k večnemu počitku. Nagrobni spomenik ji postavi iz posebnega spoštovanja radovljiška podružnica slovenskega planinskega društva na pokopališču v Ratečah.

(Umrl) je v Mokronogu na Dolenjskem notar g. Stanko Pirnat. Pokojnik bil je zaveden národnjak in nadarjen glasbenik. Bodi pokoj njegovi duši!

(Raznoterosti.) Umrl je na svojem gradu v Otočcu graščak Albin grof Margheri, 72 let star. — Zlato mašo je daroval dné 20. avgusta č. g. Blaž Petrič, župnik v Velesovem. — Drugi shod krščansko-mislečega dijaštva bode dné 13. sept. v prostorih katoliškega doma v Ljubljani. — Bučelar M. Ambrožič iz Mojstrane je na bučelarskem shodu v Koloniji dné 29. avgusta t. l. dobil srebrno svetinjo in darilo 30 mark. — Oblak se je utrgal dné 28. avg. v Črmošnjicah. Na travnikih in polju, kakor tudi po vinogradih je precej škode. Naliv je bil tako silen, kakor ga že dolgo ne pomnijo. — Na Dunaju je umrl revident severno-zapadne železnice g. Iv. Lercher, rodom ljubljanečan, ki je za časa potresa se veliko trudil k sijajnemu vspehu dunajskega pomožnega gibanja.

(Shod v Braslovčah pri Celju), ki se je vršil 27. avgusta, je bil dobro okiskan. G. Ivan Kač je govoril o združništvu, kako naj se zadruga ustanovljajo, vodijo itd. G. dr. Ivan Dečko je govoril o deželnem zboru in sploh o političnem položaju. Vsi govori in tudi štiri resolucije bile so z navdušenjem sprejete. Prva, v kateri se prosi, da bi se podržavila policija v Celju, se je odposlala v Gradec. V drugi se izraža misel, da naj bi se podpirali samo slovenski trgovci v Celju, tretja se obrača zoper nemško opozicijo in § 14., četrta izraža obžalovanje, da se je obdačil sladkor ter na-

roča ljudskim zastopnikom, naj delujejo na to, da se obdači razkošje, razni nepotrebni športi in sploh kapital. — To bi bilo prav! Do sedaj je gospoda največ gledala na to, da je sama dobro izhajala — na stroške delavca in kmetovalca. Skrajni čas je, da postane drugače in da se davki primerno razdelé. Kdor ima več in denar ložeje zasluži, naj se tudi v davčnem oziru primerno pritegne k plačilom. Vse kar je prav je tudi Bogu ljubo!

(Ljudska hranilnica in posojilnica) se je osnovala v Rečici na Štajerskem ter je pričela poslovati dne 31. avg. t. l.

(Mrlič ogorel.) V deželni bolnici v Celju je umrl neki protestantski železniški uradnik. Celjsko pogrebno društvo, ki je v nemških rokah, pa je pustilo mrliča na odru pri gorečih svečah brez vsacega čuvaja. Od sveč pa se je unel ogenj in drugi dan so našli mrliča pol ožganega.

(Brzjav) dobé v Cerknem na Goriškem. Z njim bo zvezan tudi Tolmin in Idrija na Kranjskem.

(800 gld. za bakljado.) Neko tržaško italijansko društvo je baje dobivalo vsako leto iz državnega dispozičnega fonda 800 gld. v ta namen, da prireja 17. avgusta, kot na predvečer cesarjevega rojstnega dneva, po mestu bakljado. Letos pa je bil podpredsednik omenjenega društva, Alborin po imenu, tudi pri namestniku, da dvigne onih 800 gld. Toda to pot je podpora splavala po vodi, ker ga je namestnik kratkomalo pognal. Društveni obhod in bakljada je vsled tega izostala ter so ti laški neodrešenci pokazali, da so patrijotje le za denar in ne iz prepričanja.

(Drobne novice.) Presvitli cesar je daroval za kapelo v zavodu šolskih sester v Tomaju 1000 gld. — Hrvatska gimnazija v Pazinu se odprla dne 15. sept. t. l. Profesorji so že imenovani. Ravnatelj postane prof. Matejčić. Dolgo je trajalo, predno se je vresničila vroča želja istrskih Hrvatov. Mi jim k tej pridobitvi iz vsega srca čestitamo. — Tržaški namestnik grof Goëss je prišel na Koroško na dopust, da se odpočije od trudapolnega preganjanja tržaških Slovencev in istrskih Hrvatov. — Šolskim nadzornikom za slovenske šole v Gorici in okolici je imenovan glavni učitelj na učiteljski v Kopru, g. okrajni šolski nadzornik Fran Finžger. — Za vodjo slovensko-nemških vzporednic na celjski gimnaziji je imenovan profesor tega zavoda g. F. Liskovnič. — V katoliško vero prestopil je protestant, znani ljubljanski tovarnar g. Avg. Drelse z vsemi svojimi otroci. — Otvoritev slovenske planinske kočé na Planici se je vršila v nedeljo dne 4. t. m. pri obili udeležbi prav slovesno. Da se je postavila ta za planince prepotrebna kočá na tem lepem in primernem kraju, je v prvi vrsti zasluga marljive radovljiške podružnice slovenskega planinskega društva. — Pri potni obravnavi v Novem mestu dne 1. t. m. je bil na smrt obsojen 26 letni Jožef Zevnik, ki je umoril Jožefo Grubar iz Suhodola pri Brusnicah. Zevnik je svoj čin obstal. — V Boljunu v Istri je pri občinskih volitvah v vseh treh razredih zmagala hrvatska stranka.

Križem sveta.

(Cesar) se je podál dne 30. avgusta na Češko k vajam in je bil povsod, kamor je prišel in kjer se je vozil dvorni vlak, navdušeno vsprejet in pozdravljan. Posebno lepo sprejet je bil v Pragi, kjer ga je na kolodvoru Fran-Josipove železnice župan dr. Podlipny z navdušenimi besedami pozdravil ter željo izrekel, naj bi Njega Veličanstvo večkrat prihajalo v kraljevino Češko in blagovolilo čez leto tudi dlje časa bivati v zlati Pragi v ponos in veselje udanega mu češkega národa. Cesar se je zahvalil dr. Podlipny-u za udanostne izjave najprej v češkem in potem v nemškem jeziku, na kar se je odpeljal v Zakope (Reichstadt) na severno Češko, odkoder se je udeleževal vojaških vaj. Dne 3. t. m. povrnil se je zopet nazaj na Dunaj.

(Državni zbor) se snide po novjših poročilih v drugi polovici meseca oktobra. Nekateri listi določajo dan 20. oktobra kot dan otvoritve. Nemci, posebno Wolfovci in Schönererijanci, se že pripravljajo na obstrukcijo ter grozijo, z najhujšimi sredstvi zaprečiti vsako delovanje taistega. Taki so zastopniki nemškega národa! Po eni strani se jezijo proti § 14., s katerim si sedaj vlada pomaga uveljavljati najpotrebnejše zakone, po drugi strani pa nasprotujejo vsakemu delu poštenjših poslancev v državnem zboru. Ako bi se ti nemško-nacionalni rogovileži poprijeli resnega dela, bi vladi ne bilo treba posegati po § 14., ker bi se v državnem zboru potem lahko vse postavno izvršilo in izpeljalo — po od avstrijskih národov samih pravilno izvoljenih zastopnikih. Ker bi pa potem Wolf in Schönerer ne mogla več nositi velikega zvonca tako, kakor ga nosita sedaj, ne pustita, da bi prišlo do miru in dela v državni zbornici. Mi smo le radovedni, koliko časa da bode naša slavna vlada še trpela tako rogoviljenje teh predrznežev. Ali res nima več toliko moči, da bi ugnala te in druge take razposajence in izdajalce?

(Položaj.) Kakor vsa znamenja kažejo, dela zdaj vladi največ skrbi volitev delegacij. Nemci obetajo, da to volitev z nasilno obstrukcijo preprečijo, veljaj kar koli. Z ozirom na to se bavi vlada z mislijo, da pomiri Nemce na stroške Slovanov. Finančni minister dr. Kaizl ima baje iti te dni v Prago, da bi Čehom predlagal, naj pod gotovimi pogoji in proti dovolitvi drugih koncesij privolijo v preklic jezikovnih naredb. Radi tega je med Čehi nastalo veliko razburjenje. Češki listi javljajo, da njihovi poslanci od svojih pravic ne odjenjajo niti za las, in da naj se vlada s takimi mislimi nikar ne ukvarja. Z ozirom na to je vsaj verjetno, kar poročajo nekateri listi in kar opozicija želi in upa, da namreč vlada odstopi, ker sicer ni upanja, da bi kaj opravila.

(Punti) v raznih krajih na Češkem, ki so imeli očitno protiaustrijski značaj, kakor tudi izgredi v Celovcu, so obudili v odločilnih krogih velike skrbi. Na Češkem je bila nastala že prava pravceta revolucija. Ako bi se bilo kaj takega zgodilo v kakem slovanskem kraju, bi bila vlada že davno razglasila obsedno stanje in napravila mir kar hitro s silo. Nemcem, seveda, se pa ne sme zakriviti las, in naj počenjajo kar hočejo.

(Chlumecky v Ischlu.) Bivši predsednik poslanske zbornice, baron Chlumecky, je bil te dni poklican na cesarski dvor v Ischlu, kjer ga je cesar sprejel v dolgi avdijenci. Nekateri listi sklepajo iz tega, da je omajano stališče Thunovega ministertva in upajo, da pride na krmilo novo ministertvo s Chlumeckym na čelu. Od druge strani se zagotavlja, da temu ni tako in da se je cesar s Chlumeckym posvetoval samo glede volitve delegacij. Ako bi prišel ta stari nemško-liberalni lisjak res sedaj v vladno krmilo, bi postale v Avstriji še hujše zmedenosti, nego jih že imamo pod sedanjo vlado.

(Prvo nagrado) pri dirki v Berlinu dne 27. avg. t. l. je dobil Slovenec Franc Počkaj, član slovenskih kolesarjev „Ljubljana“.

(Španska kraljica) Marija Kristina biva sedaj v Avstriji v Opatiji. Dne 29. avgusta se je sešla na Reki s svojim bratom nadvojvodom Karol Štefanom. Potem se je vrnila zopet nazaj v Opatijo in je med potjo obiskala tudi Lovrano.

(Vročina na Angleškem.) V Londonu je bila dne 25. avg. nenavadna vročina. V senci je imela 35 stopinj, na soncu pa 55. To je bil najtoplejši dan tega poletja. 200 oseb je zbolelo in 10 umrlo za solničarico.

(Banka Slavija.) Iz poročila banke „Slavije“ za I. poluletoje 1899 smo povzeli, da je bilo od 1. januarja do konca junija v življenjskem oddelku banke „Slavije“ predloženo 2423 zavarovalnih oglasil na kapital 3.333.780 gld. — Premija je znašala v tej dobi 645.674 gld. 31 kr. Zavarovanih kapitalov za slučaj smrti in doživetja se je izplačalo 247.722 gld. 93 kr. Reserve in fondi znašajo koncem 1898. l. 9.585.636 gld. 17 kr. V celem bilo je izplačano kapitalov za 28.910.069 gld. 98 kr. 10% dividende izplačalo se je članom za 305.942 gld. 15 kr. Banka „Slavija“, ustanovljena na temelju vzajemnosti, sklepa pod najugodnejšimi zavarovalnimi pogoji zavarovanja za slučaj smrti in doživetja, dote otrokom, penzije ter mnogovrstna druga zavarovanja. Pojasnila in tarife pošilja brezplačno generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani, Gosposke ulice št. 12.

Vabilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Apače in okolico bo imela v nedeljo dne 17. septembra t. l. ob 3. uri popoldne svoj letni shod po običajnem vspredu v gostilni pri Ibovčniku na Brovnicah, kamor uljudno povablja vse člane in prijatelje podružnice odbor.

Hranilnica in posojilnica v Velikovcu, registrirana zadruga z neomejeno zavezo, vabi svoje družnike k izvenrednemu občnemu zboru dne 21. septembra t. l. (kvaterno sredo), ob 1. uri popoldne, s sledečim vzporedom: 1. Pozdrav predsednika. 2. Sprememba pravil. 3. Volitev novega odbornika. 4. Sprememba obrestne mere. 5. Slučajni nasveti in predlogi. Ako bi občni zbor ob 1. uri ne bil sklepčen, vrši se isti ob 2. uri popoldne ob vsaki vdeležbi. odbor.

Listnica uredništva.

Raznim gospodom dopisnikom naznanjamo, da je družbeni tajnik, č. g. Jož. Rozman, že od 29. avgusta iz Celovca odsoten in na potovanju ter prosimo, da blagovolijo vse dopise, ki so namenjeni za „Mir“, naslovljati naravnost na uredništvo našega lista, da nam pridejo pravočasno v roke. — Tudi se priporočamo rodoljubom po deželi iz krajev, kjer bode hodil naš presvitli cesar, za kratka poročila.

Zaradi pomanjkanja prostora smo morali za prihodnjo številko našega lista odložiti dopise iz Črneč pri Spod. Dravogradu (poročilo o shodu kat.-pol. in gosp. društva), iz St. Vida v podjurski dolini, iz Smerč, iz Črešnje na Zilji, iz St. Štefana pri Velikovcu, iz Spodnje rožne doline, iz Guštanja, iz Gorené in iz Hodiš (poročilo o zborovanju kotmirske podružnice sv. Cirila in Metoda), ter razne druge novice, kakor tudi poročila družbe za vedno čiščenje najsvetejšega zakramenta v krški škofiji. Gg. dopisniki naj nam zaradi tega ne zamerijo. Vse pride na vrsto.

Današnja številka obsega šest strani.

Vzgojišče za deklice

(Internat)

čč. šolskih sester v „Národní šoli“

družbe sv. Cirila in Metoda
v Velikovcu

se priporoča p. n. slovenskim starišem.

V hiši je trirazredna ljudska šola; poseben ozir se jemlje na pouk v ženskih ročnih delih.

Šolsko leto se začne dne 16. oktobra t. l. Plačila 8 gld. mesečno.

Oglasila naj se blagovolijo poslati čč. šolskim sestram v Velikovcu na Koroškem.

Franc Sadnikar,

trgovec z železjem v Celovcu

(Burggasse št. 7.)

priporoča po najnižjih cenah grobne križe, trpežno pozlačene, v raznih velikostih. Raznovrstno železo, kovane šinje za kola, podvozi, puše za kola, žlajfe, coklje, sploh železo razne debelosti in širokosti za vsako potrebo. Lopate, krampe, motike, sekire, capine. Žage z najboljšega jekla. Pile za žage, razna orodja za hišo in rokodelce. Kovanja za okna in vrata. Kovane in čevčnaste žeblje. Raznovrstna kuhinjska posoda z vlitega in kovane železa. Strelovođe (Blitzableiter) v ognju pozlačene. — Dalje priporočam vlitte, kakor tudi bakrene (kufraste) kotlje, v raznih velikostih, železne peči in štedilna ognjišča (Sparherde), decimalne vage itd.

Na željo razpošiljam od križev tudi cenike in obrise poštnine prosto vsakemu, kdor se zanje oglasi.

Jakob Petschounig,

usnjarski trgovec

v Celovcu, na novem trgu št. 4.,

med gostilno „pri Kleeblatt-u“ in Kopper-jevo prodajalnico.

Kdor hoče dobro, trdno in zoper mokroto stanovito usnje, naj se obrne k meni, kjer mu bodem povsem s svojo veliko zalogo vsakovrstnega najboljšega usnja, kakor tudi pravo rusko irhovino po najnižji ceni postregel. — Prodajam tudi vsakovrstno čevljarsko orodje. — Izdelujem in prodajam najizvrstnejšo mast za čevlje. — Kupujem vsakovrstne živinske kože za stroj po najvišji ceni.

Slavno občinstvo uljudno vabim na vsakojaki poskus, da se prepriča o kakovosti robe.

Dr. Alojzij Kraut,

odvetnik v Celovcu,

na benediktinskem trgu št. 4., I. nadstropje.

Uradne ure so od 1/2 9. do 12. ure zjutraj in od 3. do 6. ure popoldne.

Ob nedeljah je pisarna zaprta.

Učenec

se sprejme v trgovini za tržaško (špecerijsko) blago

D. Pichler

v Celovcu, šolske ulice.

Malo posestvo,

v lepem kraju, na spodnjem Koroškem, blizu kolodvora, v dobrem stanu, lep vrt in polje okoli hiše, se proda za 1800 gld. Naslov se izve pri uredništvu „Mira“ v Celovcu.

Malo posestvo,

ki obsega okrog 6 oralov njiv, 1023 □ sežnjev travnika, 180 □ sežnjev sadnega vrta, okoli 6 oralov gozda, se prodá. Hiša je v dobrem stanu in stoji poleg glavne ceste. Več pove Janez Ramuš (Šuster) v Št. Štefanu pri Pliberku.

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, še meni!

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najpriljubljenejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

vseh nadomestkov za kavo ima zajamčeno

pristna Oelz-ova kava

odlično mesto. Zato se po svojih izjemno izvrstnih lastnostih hitro vpeljuje kot prijateljica res dobre kuhinje.

Samo pristna:

v rudečih zavojih z belimi trakovi.

➔ Za porabo sadja. Za pridelovanje vina. ➔

Stiskalnice za sadni mošt za grozdno vino

s stalno delujočim dvojnimi tiskalom in uravnavo stiskanja „Herkules“. Jamčimo za najvišjo zmogljivost, do 20 odstotkov višjo, kakor pri vseh drugih stiskalnicah.

Sadni in grozdni mlinci. Stroji za obiranje sadja.

Popolne naprave za pridelovanje mošta, stalne in za prevažanje. Stiskalnice in mlinci za pridelovanje sadnih sokov. Sušilnice za sadje in zelenjad, lupilce in rezalnice, najnovejše samodejne patent-brizgalnice za grozdje in rastline „Syphonia“, izdelujejo in prodajajo z garancijo kot posebnost v najnovejši, najbolj izvrstni in priznani sestavi

PH. MAYFARTH & Comp.

c. kr. izključlj. privilegirana

tovarna poljedelskih strojev, livarna in plavž na par.

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Obdarovani z nad 390 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami.

Obširni ceniki in mnoga priznalna pisma se delijo zastoj. — Zastopniki in prekučpi strojev se iščejo.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, od koder se tudi jeden kos z obratno pošto razpošilja, ako se naroča po pošti.

Pogled mestnega trga in lekarnе Trnkóczy-ja v Ljubljani.

Lekarna Trnkóczy,

v Ljubljani,

priporoča naslednja, že mnogo let z dobrim uspehom preskušena zdravila:

Dr. pl. Trnkóczy-ja

želodečne

kaplje. Dobro sredstvo za želodec. — 1 steklenica 20 kr., 12 steklenic 2 gld.

Dr. pl. Trnkóczy-ja

kroglice

odvajalne (čistilne), čistijo želodec. — Škatlja 21 kr., 6 škatljic 1 gld. 5 kr.

Pocukrane kroglice, 1 škatlja 49 kr., 3 škatlje 1 gld.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, sestavljen z lahko raztvarljivim vapnenim železom, utiša kašelj, raztvarja sliz, ublažuje bol in kašelj, vzbuja slast do jedi in tvori kri. — 1 steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

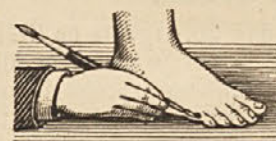
Doktor pl. Trnkóczy-ja

protinski, ali drgnilni cvet (udov cvet, Gichtgeist) je kot bol utešujoče, ublažujoče drgnenje za križ, roke in noge, kot novo poživljajoče drgnenje po dolgi hoji in težkem delu itd. priporočljivo. — 1 steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

tinktura za

kurja očesa,

Varstvena znamka.

izkušeno sredstvo zoper boleča kurja očesa, bradavice, otrpnenje kože, kraste, roženico, žulje in ozeblino. Ima to veliko prednost, da se samo le s priloženim čopičem bolni del namaže. — Steklenica po 40 kr., 6 steklenic 1 gld. 75 kr.

➔ Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, kmetovalcev, živinorejcev itd. obrnjena na ohranitev zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na naše doktor Trnkóczy-jeve redilne preparate za živino.

Doktor pl. Trnkóczy-ja

živinski

redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že skoro 50 let z najboljšim uspehom v rabi, kedar živina noče žreti in da se zboljša mleko. — Zametek z rabilnim navodom 50 kr., pet zamotkov samo 2 gld.

Varstvena znamka.

Prašičji

krmilni in redilni prašek. Varstveno in dijetlično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, za tvorbo mesa in masti. — Zametek 25 kr., pet zamotkov samo 1 gld.

Varstvena znamka.